

Wetenschap voor de samenleving
en andersom
Wetenschap voor de samenleving
en andersom

Kickoff Coderen Corona GedragsUnit

5.1.2e

5.1.2e

, PhD

5.1.2e

5.1.2e

, PhD

5.1.2e

5.1.2e

MSc

30 oktober 2020

Programma kickoff

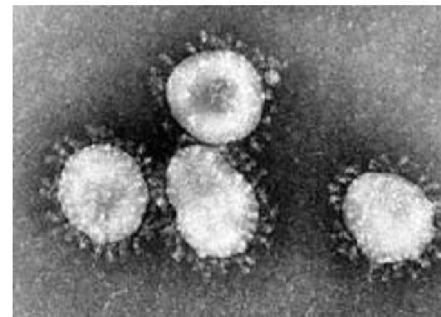
- Voorstelronde
- Introductie RIVM & Corona GedragsUnit
- Werkinstructies coderen
- Praktische zaken
- Vragenronde

Centrum Infectieziektebestrijding (Cib)

Opgericht in 2005 omdat:

- Toename van grootschalige bedreigingen, van bioterrorisme tot wereldwijde uitbraken van SARS (2003)
- Behoeftte aan meer regie in de bestrijding
- Versterken internationale samenwerking
- Betere kennisintegratie

Medisch-technische kennis

Bijvoorbeeld COVID-19 symptomen:

- Verkoudheidsklachten
  - neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn
- Hoesten
- Benauwdheid
- Verhoging of koorts
- Plotseling verlies van reuk en/of smaak (zonder neusverstopping)

Corona GedragsUnit

- Opgericht in maart 2020
- Opdracht: bijdragen aan de COVID-19 pandemiebestrijding door het ontsluiten van kennis over communicatie en gedrag, en dit te vertalen naar beleidsadvies.
- **Doel: een gezonde bevolking – fysiek, mentaal en sociaal**

Wetenschappelijke basis voor adviezen

1. Wetenschappelijke literatuur
2. Gedragwetenschappelijke theorie
3. Eigen onderzoek: vragenlijst en interviews
4. Controle: Wetenschappelijke adviesraad

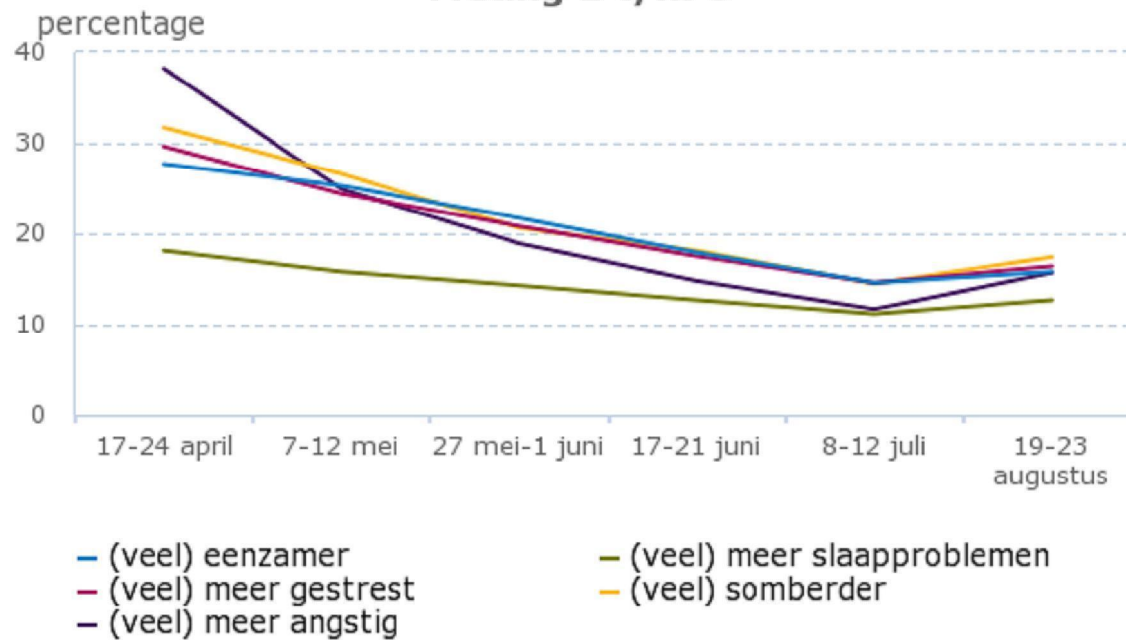
Bevindingen over de maatregelen

- De meeste mensen proberen zich goed aan de regels te houden, ondanks dat ze het niet altijd makkelijk vinden. Met name als het gaat om fysieke nabijheid zoeken mensen elkaar steeds vaker op.
- De veelheid aan nieuwe regels (*vanaf mei*) zorgt nog steeds voor verwarring onder mensen; wat mag wel en wat niet?
- De versoepelingen per 1 juli leidde tot tweedeling:
  - Blij: horeca bezoek, vakantie in eigen land, demonstreren moet kunnen.
  - Bang: Mensen zijn bang dat anderen niet goed met de nieuwe vrijheden kunnen omgaan;
  - Sommige mensen kiezen hierdoor voor zelfopgelegde vrijheidsbeperkingen. Dit lijkt toe te nemen onder mensen met een kwetsbare gezondheid.

Verandering in mentaal welbevinden

Meting 1 t/m 6

Jongeren (16-24 jaar)

- Volgen maatregelen uit solidariteit
- Afstand houden lukt slecht bij familie en vrienden

5.1.2e

Afstand houden en drukte mijden

Beheersing van drukte is essentieel, want;

- Meer drukte leidt tot meer contacten binnen 1,5 meter.
- Meer drukte maakt 1,5 meter afstand moeilijker, waardoor mensen meer motivatie en discipline moeten opbrengen om de regels na te leven.
- Terwijl het lijkt alsof steeds minder mensen ervoor kiezen zich aan de regels te houden, want ook zij kunnen door de drukte minder goed afstand houden.

Een neerwaartse spiraal!

Het virus is het probleem, de oplossing ligt in gedrag

Gedrag determineren – no magic bullet (vaccin werkt ook selectief)

#hoedan – hoe concreter hoe beter; met ook duidelijke beelden

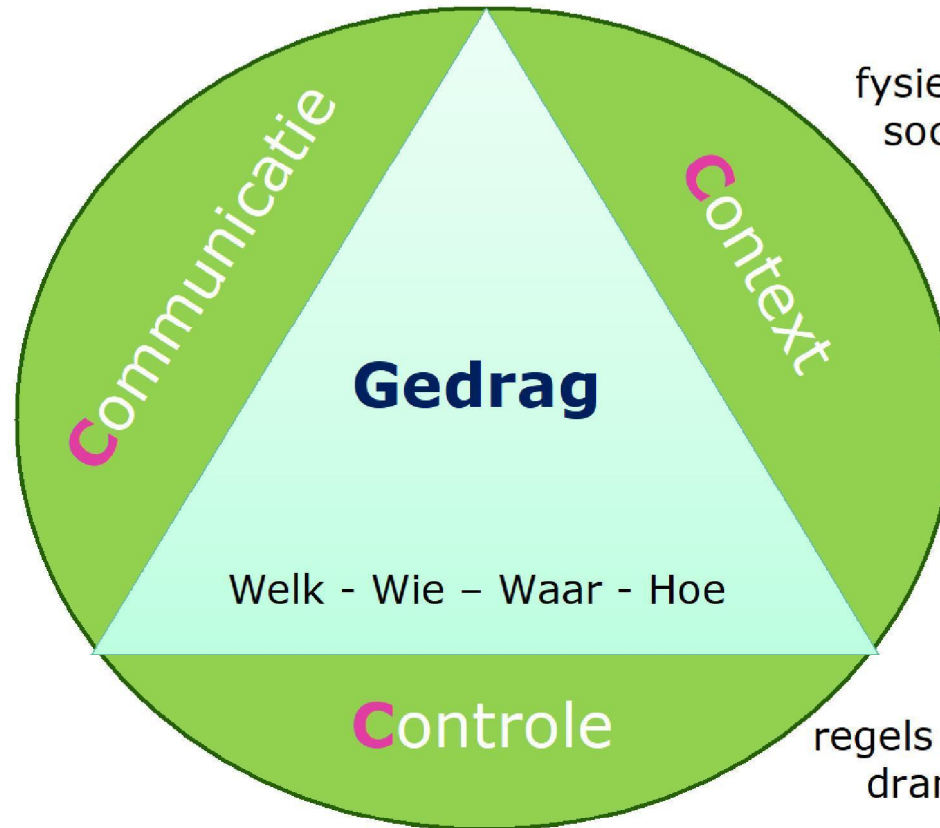
#waarom – blijf uitleggen waarom het zo belangrijk is & voor wie;
via kanalen die verschillende groepen daadwerkelijk bereiken

#intuitief – impuls/default nudges & sociale norm

→ Niet beschuldigen / zeker niet op groepsniveau –
= stigmatiserend en bij desbetreffende groep
contra-productief

overtuigen
informereren
uitleggen

fysieke omgeving
sociale invloeden

regels & handhaving
drang & dwang

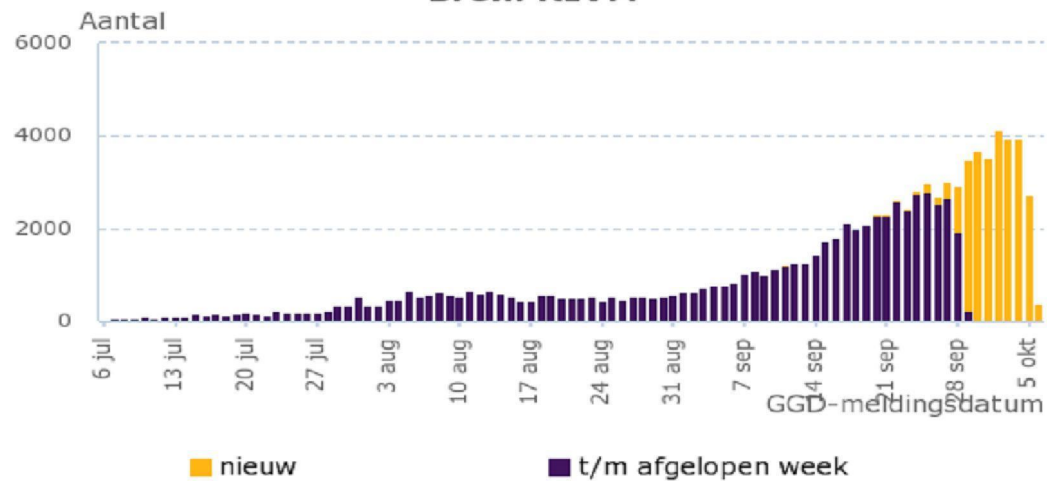

Uitdaging

- Naleving basisregels
- Betrokkenheid van mensen bij testen & isolatie

Bij de GGD gemelde patiënten vanaf 6 juli 2021

Bron: RIVM

Samenvattend

Het virus is het probleem, de oplossing ligt in gedrag

- Gedragwetenschappelijke kennis is toegevoegd aan de pandemiebestrijding
- Veel kennis en expertise beschikbaar die ingezet kan worden voor beleid en communicatie
- Momentum: integreren in toekomstige structuren; ook voor andere onderwerpen dan COVID-19 (bijv. klimaat, gezondheid)

#beedan?!

5.1.2e

Contact: 5.1.2e@rivm.nl

Onderzoeksresultaten: <https://www.rivm.nl/gedragsonderzoek>